

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 15 september 2020
Ons kenmerk 38/5.10/2020001768
Behandeld door de heer G.C. van Geffen (0592) 36 55 80
Onderwerp: Rapportage resultaten GAE eerste halfjaar 2020 en toekomstige ontwikkelingen
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

In het kader van de sturing op verbonden partijen is eind 2014 met uw Staten de afspraak gemaakt dat u van alle verbonden partijen in de exploitatiefase het jaarverslag ontvangt. In lijn met deze afspraak ontvangt u, na de eerder dit jaar toegezonden 1e Kwartaalrapportage 2020, nu ook de rapportage over het eerste halfjaar 2020 die is ontvangen van Groningen Airport Eelde (GAE). Zoals vanwege de coronacrisis te verwachten was, vallen de verliezen hoger uit dan was begroot. Wij sturen u deze rapportage toe om ook u te informeren over de commerciële en financiële stand van zaken van GAE NV.

Presentatie voor Raden en Staten

U bent voor 22 september 2020 uitgenodigd door de Raad van Commissarissen (RvC) en de directie van GAE om een presentatie bij te wonen, waarin de visie, strategie en toekomstscenario's van GAE aan de orde zullen komen. Uitgangspunt hierbij is dat de aandeelhouders van tevoren geen standpunt in zullen nemen. Het zal een open discussie zijn. Na de 22e zal de RvC een visiedocument opstellen, waarin de discussie met Raden en Staten zal worden verwerkt. Dit document zal aangeboden worden aan de aandeelhouders. Op basis daarvan zullen wij u, in afstemming met de andere aandeelhouders, voorstellen ter besluitvorming voorleggen.

Aandelen gemeente Assen

De aandeelhouders hebben een beroep op het college van Burgemeester en Wethouders van Assen gedaan om de aanbidding van de aandelen uit te stellen, zodat de discussie over de toekomstscenario's hierdoor niet beïnvloed wordt. Het college van Burgemeester en Wethouders heeft hiervoor begrip en wil de daadwerkelijke aanbiedingsprocedure starten in de december.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlage Rapportage resultaten GAE eerste halfjaar 2020
md/coll.

Datum: 25 augustus 2020

Aan: Aandeelhouders Groningen Airport Eelde NV

Van: Directie

CC: Raad van Commissarissen

Betreft: Resultaten GAE eerste halfjaar 2020

Geachte Bestuurders,

Door middel van dit schrijven informeren wij u over de commerciële en financiële ontwikkelingen van Groningen Airport Eelde NV (GAE) over het eerste halfjaar van 2020.

Waar het eerste kwartaal werd afgesloten met de uitbraak van de Corona-crisis, stond het tweede kwartaal volledig in het teken van de gevolgen daarvan. De commerciële luchtvaart viel geheel stil. Het aantal passagiers dat in het tweede kwartaal werd vervoerd, bedroeg dan ook slechts 283. Na een korte onderbreking in april, trok het lesverkeer echter stevig aan. De maand juni is afgesloten met meer dan 4.000 vliegbewegingen, voor het overgrote deel lesverkeer. Het financieel resultaat had te lijden onder het gebrek aan inkomsten vanuit het passagiersverkeer in de normaliter drukke maanden van het voorseizoen. Over het eerste halfjaar werd een verlies geleden van € 1.065.067, 26% slechter dan begroot over deze periode. Navolgend worden de commerciële en financiële resultaten over het eerste halfjaar nader toegelicht.

Commercieel

Het eerste kwartaal kenmerkte zich door een hoger aantal charterpassagiers dan verwacht en een tegenvallend aantal passagiers op lijnvluchten. In het tweede kwartaal kwam het passagiersverkeer vrijwel geheel stil te liggen. Touroperators en luchtvaartmaatschappijen op charterbestemmingen hebben in het tweede kwartaal geen vluchten uitgevoerd als gevolg van de Corona-crisis.

Met ingang van begin juli zijn de passagiersvluchten naar Kreta en Mallorca weer gestart. Daarvoor zijn de nodige aanpassingen aan de passagiersterminal en de afhandelingsprocessen gedaan. Groningen Airport Eelde volgt daarbij de richtlijnen van het RIVM en heeft in samenwerking met de GGD, luchtvaartmaatschappijen en andere luchthavens de juiste maatregelen getroffen voor het veilig afhandelen van passagiersvluchten. De met zonnepanelen overdekte passagierscorridor is daarbij een onmisbare schakel in het operationele proces gebleken. Dankzij de ruimte in de corridor kan het aantal wachtende passagiers veilig worden gespreid met in achtneming van de minimale afstand tussen passagiers. De vertrekhal alleen is daarvoor te klein.

Over het eerste halfjaar zijn 12.609 passagiers vervoerd, waar er 70.897 waren begroot. De Corona-crisis heeft de passagiersluchtvaart keihard geraakt. Het herstel dat begin juli is ingetreden, is nog erg broos, onzeker en vooral afhankelijk van de beteugeling van het Corona-virus in landen rondom de Middellandse zee. Prognoses en beslissingen van luchtvaartmaatschappijen en touroperators zijn dan ook met grote onzekerheid omkleed, net als dat het gedrag van reisconsumenten voor het komende jaar moeilijk te voorspellen is.

Naast het afhandelen van passagiersvluchten is de kleine luchtvaart, de zogenaamde General Aviation, een belangrijke activiteit van Groningen Airport Eelde. Naast de KLM Flight Academy zijn er meerdere vliegscholen op de luchthaven gevestigd en trekt zij vanwege de aanwezigheid van luchtverkeersleiding ook lesvluchten vanaf andere luchthavens aan. Groningen Airport Eelde is dan ook de belangrijkste lesluchthaven van Nederland en was op sommige dagen zelfs de meest drukbezette luchthaven toen het passagiersverkeer stil lag. Het was dan ook het lesverkeer dat in het eerste halfjaar van 2020 sterk aantrok. Ondanks slecht weer in de eerste weken van het nieuwe jaar en een tijdelijk verbod omdat er geen anderhalve meter afstand tussen leerling en instructeur gehouden kan worden, heeft het lesverkeer een behoorlijke groei doorgemaakt. Met bijna 8.400 bewegingen maakte het lesverkeer voor 60% deel uit van alle vliegbewegingen en groeide het met 33% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. 16 verschillende vliegscholen, waaronder drie voor helikopters, de politie en enkele buitenlandse partijen, voerden lesvluchten uit van en naar Groningen Airport Eelde.

Naast de KLM Flight Academy, die lessen uit het eerste kwartaal moest inhalen in het tweede kwartaal, hadden andere bedrijven op het luchthaventerrein het druk. General Enterprises, dat vooral onderhoud uitvoert aan privé-toestellen van het merk "Cirrus" heeft in april een indrukwekkende werkvoorraad opgebouwd in anticipatie op het mogelijk sluiten van het luchtruim. Ook medische vluchten, donorvluchten en vluchten van de traumahelikopter gingen gewoon door. Er zijn enkele repatriëringsvluchten uitgevoerd naar Groningen Airport Eelde. Daarnaast staan zijn twee toestellen voor langere tijd gestald.

Over het eerste halfjaar werden in totaal 13.986 vliegbewegingen uitgevoerd, voor het overgrote deel General Aviation. Er werden 17.000 bewegingen verwacht. Vooral het slechte weer in de eerste maanden van het jaar en het uitvallen van de passagiersvluchten in het tweede kwartaal waren de oorzaak hiervan. Het belangrijkste deel van de vluchten werd gevormd door het lesverkeer, de overige vluchten waren landmeetkundige vluchten, medische vluchten en vluchten van de traumahelikopter, privé-vluchten en vluchten van vliegclubs, alsook vluchten voor een verkoop- en onderhoudsbedrijf op Groningen Airport Eelde.

Financieel

Onderstaand treft u de financiële resultaten over het eerste halfjaar van 2020 aan.

Winst- en Verliesrekening (€)	Realisatie Q2 2020	Begroot Q2 2020	Forecast 2020	Begroot 2020
Bedrijfsopbrengsten				
Havengelden	355.710	1.216.251	675.685	2.764.000
Opbrengst Gebouwen & Terreinen	266.828	295.580	515.959	594.000
Brandstofverkopen	32.773	112.088	35.931	254.000
Overige Bedrijfsopbrengsten	89.558	249.918	77.535	524.000
TOTAAL OPBRENGSTEN	744.870	1.873.837	1.305.109	4.136.000
Bedrijfslasten				
Personeelskosten	850.989	1.654.522	1.292.237	3.222.000
Afschrijvingskosten	255.411	262.047	520.075	525.000
Overige bedrijfskosten	703.592	805.564	1.548.653	1.746.000
TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	1.809.992	2.722.133	3.360.965	5.493.000
BEDRIJFSRESULTAAT	-1.065.122	-848.295	-2.055.855	-1.357.000
Rente	55	0	55	0
RESULTAAT VOOR BELASTING	-1.065.067	-848.295	-2.055.801	-1.357.000

Het passagiersvervoer vormt verreweg de belangrijkste bron van opbrengsten voor de luchthaven. Met het wegvallen hiervan liepen de opbrengsten sterk terug en deze kwamen met € 744.870 op slechts 40% van het begrote niveau over het eerste halfjaar uit. De opbrengsten bestaan vooral nog uit de havengelden en brandstofconcessie van de General Aviation en de opbrengsten van vastgoed (huur- en erfpacht).

Om kosten te besparen zijn de openingstijden van de luchthaven aangepast in overleg met de gebruikers, zijn door medewerkers vakantiedagen opgenomen en zijn roosters aangepast. Vanuit haar rol als werkgever volgt Groningen Airport Eelde de richtlijnen van het RIVM. Er wordt waar mogelijk thuis gewerkt en er zijn operationele maatregelen genomen om besmetting te voorkomen. Voor medewerkers in vaste dienst zijn alternatieve werkzaamheden gezocht waardoor veel onderhoud, met name achterstallig schilderwerk, in eigen beheer is uitgevoerd. De flexibele schil is volledig afgeschaald en de marketing-inspanning tot het minimale gereduceerd. Er hebben geen gedwongen ontslagen plaatsgevonden al is wel sprake van reductie van de vaste formatie als gevolg van vertrek van een aantal managers en vacatures die niet worden ingevuld. Security wordt extern ingehuurd en deze kosten worden alleen gemaakt als er vluchten zijn.

De genomen maatregelen werken kostenverlagend op met name de personeelskosten: inhuur van externe krachten en uitzendkrachten, roostertoeslagen, et cetera. De vaste personeelskosten lopen echter gewoon door en daarvoor is een beroep op de NOW-regeling gedaan voor de maanden april tot en met juni (deel 1) en juli tot en met oktober (deel 2). De reeds ontvangen bedragen in dat kader zijn in de cijfers verwerkt als negatieve personeelskosten. Om te voldoen aan de subsidieregels en 'dubbele' subsidie te voorkomen, is de gevraagde NEDAB-bijdrage van aandeelhouders naar beneden bijgesteld.

Het investeringsprogramma wordt uitgevoerd op basis van noodzaak en veiligheid, hier en daar zijn extra investeringen nodig in bijvoorbeeld plastic schermen en schoonmaakmiddelen om aan de RIVM richtlijnen te kunnen voldoen. De kosten van vluchtafhandeling nemen toe als gevolg van de getroffen maatregelen. Vooral de kosten van schoonmaak stijgen, de extra personele inzet voor het begeleiden van passagiers kan deels intern worden opgevangen, onder andere door ook stafmedewerkers daarvoor in te zetten.

Waar de opbrengsten met 60% dalen ten opzichte van de begroting geldt dat niet voor de kosten. Een groot deel van de kosten is vast. Door een combinatie van de getroffen maatregelen, een beroep op de NOW-regeling, het volledig afschalen van de flexibele schil en het aanpassen van de openingstijden vallen de kosten 34% lager uit dan begroot. De besparingen zijn niet voldoende om het wegvallen van de belangrijkste inkomstenbron uit het passagiersverkeer te kunnen compenseren, waardoor het financiële resultaat over het eerste halfjaar € 216.772 (26%) slechter uit komt dan verwacht. Het eerste halfjaar wordt dan ook afgesloten met een verlies van € 1.065.067.

Met de informatie die op dit moment bekend is over de uit te voeren passagiersvluchten in het tweede halfjaar is een financiële verwachting opgesteld op basis van de nodige aannames en onzekerheden. De forecast voor geheel 2020 komt daarmee uit op een verlies van € 2.055.802, 51% of € 698.802 slechter dan begroot. Op het moment dat het Corona-virus verder om zich heen grijpt en toeristische bestemmingen gesloten worden of luchtvaartmaatschappijen en touroperators geen vluchten uitvoeren, kan het resultaat verslechteren. De gehele luchtvaartsector gaat gebukt onder de Corona-crisis en heeft te maken met onzekerheid over de toekomst. Luchtvaartmaatschappijen en touroperators passen regelmatig hun verwachtingen en vliegschema's aan op basis van nieuwe informatie. Consumenten zijn over het algemeen terughoudend met boeken. De financiële resultaten van Groningen Airport Eelde voor 2020 en ook 2021 zijn daarmee onzeker. Omdat de liquiditeit terug loopt, zijn in de loop van het eerste halfjaar van 2021 aanvullende liquide middelen of een andere vorm van steun nodig. Voor het jaar 2020 lijkt daartoe op dit moment geen noodzaak.

Overige ontwikkelingen

Naast de ontwikkelingen omtrent het Corona-virus en de groei van het lesverkeer was er nog een belangrijke ontwikkeling in het tweede kwartaal: de publicatie van de ontwerp Luchtvaartnota 2020-2050. Groningen Airport Eelde is bezig met het herijken van haar toekomstperspectief, dat in de vorm van een strategische toekomstvisie in september zal worden gepresenteerd. De ontwerp Luchtvaartnota heeft zij dan ook beoordeeld in het licht van deze toekomstvisie. Haar standpunt heeft zij verwoord in een zienswijze, en komt neer op het volgende:

- een centrale regierol voor de Schiphol Group voor één systeem van luchthavens,
- een complementaire strategie tussen nationale luchthavens onderling en een gelijk speelveld tussen regionale luchthavens,
- een bijdrage van het Rijk voor de kosten van beheer en instandhouding van de infrastructuur en voor veiligheid en duurzaamheid, bijvoorbeeld vanuit de inkomsten uit de luchtvaarttaks,
- de bevoegdheid van het Rijk gebruiken om in een nieuw luchthavenbesluit de gebruiksmogelijkheden van Groningen Airport Eelde vast te stellen in lijn met haar complementaire functie, de marktvrage en haar maatschappelijke functie en de openingstijden en gebruiksmogelijkheden te verruimen voor een gezonde exploitatie.

Door middel van een actieve lobby wordt deze zienswijze actief uitgedragen. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is doende met het beoordelen van de ingekomen zienswijzen. Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer een definitieve Luchtvaartnota onderwerp van debat zal zijn in de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,

Bart Schmeink
Groningen Airport Eelde